

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ

№... 04 12 - 87

..... 20 10 2020 г.

ДО
Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ТРУДА, СОЦИАЛНАТА
И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,

Във връзка с постъпило по електронната поща на Секретариата на Националния съвет за хората с увреждания Ваше писмо, относно законопроекта на Закона за българския жестов език, Ви информирам следното:

На основание чл. 12, ал. 1 от Правилника за дейността и организацията на работа на Националния съвет за хората с увреждания, реда за признаване на национална представителност на организациите на и за хората с увреждания и контрола за спазването на критериите за национална представителност (Правилника), в периода от 02.09.2020 г. - 04.09.2020 г. включително, се проведе неприсъствено заседание на Националния съвет за хората с увреждания, на което се разгледа и подкрепи проекта на Закона за българския жестов език.

След приключване на неприсъственото заседание е изготвен протокол № 6 от 09.09.2020 г., в който подробно са отразени постъпилите, в хода на провежданата процедура, становища. Същият е публикуван на на Портала за консултативните съвети на Министерския съвет на следния линк: https://saveti.government.bg/web/cc_11/1.

С уважение,

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НСХУ:

(Томислав Дончев)

ПРОТОКОЛ

№ 6/09.09.2020 г.

от проведена процедура по неprisъствено заседание от 02.09.2020 г. до 04.09.2020 г. включително, по реда на чл. 12 от Правилника за дейността и организацията на работа на Националния съвет за хората с увреждания, реда за признаване на национална представителност на организациите на и за хората с увреждания и контрола за спазването на критериите за национална представителност

На основание чл. 12, ал. 1 от Правилника за дейността и организацията на работа на Националния съвет за хората с увреждания, реда за признаване на национална представителност на организациите на и за хората с увреждания и контрола за спазването на критериите за национална представителност (Правилника), в периода от 02.09.2020 г. до 04.09.2020 г. включително се проведе неprisъствено заседание на Националния съвет за хората с увреждания (НСХУ), на което се разгледа проекта на Закона за българския жестов език.

Неprisъственото заседание се проведе, във връзка с Решение № 609 на Министерския съвет от 28 август за удължаване срока на обявената с Решение № 325 на Министерския съвет от 14 май 2020 г. извънредна епидемична обстановка, удължена с Решение № 378 на Министерския съвет от 12 юни 2020 г., Решение № 418 на Министерския съвет от 25 юни 2020 г., Решение № 482 на Министерския съвет от 15 юли 2020 г. и Решение № 525 на Министерския съвет от 30 юли 2020 г. и в изпълнение на Заповед № РД01 - 489/31.08.2020 г. на министъра на здравеопазването.

Предвид изложеното и в изпълнение на чл. 12, ал. 2 и ал. 3 от Правилника, секретариатът на НСХУ изпрати на 01.09.2020 г. до всички членове на Съвета по електронна поща проекта на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Закона за българския жестов език.

На основание чл. 6, ал. 2 от Правилника в неprisъственото заседание са включени да участват като наблюдатели Омбудсмана на Република България, Комисията за защита от дискриминация, Агенцията за социално подпомагане и Агенцията за хората с увреждания, които също са информирани по електронна поща от секретариата на Съвета на 01.09.2020 г. за провеждането на неprisъственото заседание за разглеждане на проекта на Закона за българския жестов език.

До 04.09.2020 г. включително постъпиха становища и предложения от членовете на Съвета представители на следните ведомства и организации: Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Министерство на правосъдието (МП), Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), Министерство на вътрешните работи (МВР), Министерството на околната среда и водите (МОСВ), Министерство на икономиката (МИ), Министерство на отбраната (МО), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българската търговско-промишлена палата (БТПП), Сдружение „Съюз на инвалидите в България“ (СИБ), Сдружение „Асоциация на родителите на деца с епилепсия“ (АРДЕ), Сдружение „Съюз на слепите в България“ (ССБ), Сдружение „Съюз на глухите в България“ (СГБ), Сдружение „Национална асоциация на сляпо-глухите в България“ (НАСГБ), Сдружение „Асоциация на родителите на деца с увреден слух“ (АРДУС), Сдружение „Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения“ (БАЛИЗ), Сдружение „Национален алианс за социална отговорност“ (НАСО), Сдружение „Българска асоциация Диабет“ (БАД), Сдружение „Съюз на военноинвалидите и военнопострадалите“ (СВВП), Сдружение

„Българска асоциация за рекреация и спорт“ (БАРИС) и Сдружение „Национално сдружение на работодателите на хората с увреждания“ (НСРХУ).

От страна на МТСП, МП, МВР, МОСВ, МИ, МРРБ и НАСГБ е изразена подкрепа на проекта на Закона за българския жестов език.

Г-жа Деница Сачева и г-жа Адриана Стоименова - Министерство на труда и социалната политика, гласуват със „ЗА“ – в подкрепа на проекта на Закона за българския жестов език, със следните бележки:

„1. В чл. 21 е необходимо да бъде въведена разпоредба, която да урежда разпределението на лимитирания брой часове при предоставянето на безвъзмездна преводаческа услуга по чл. 21, ал. 2, по аналогия на чл. 21, ал. 3, с оглед недопускане на правен вакуум и яснота при правоприлагането;

2. В чл. 21, ал. 4 след думите „извън осигурения лимит по ал. 1“ да се добави „и ал. 2“;

3. В чл. 22, ал. 4 след думите „преводаческата услуга по“ да се добави „чл. 21,“

4. В чл. 23, ал. 1 след думите „чл. 22, ал. 1 и“ цифрата „2“ да се замени с „3“;

5. В чл. 23, ал. 3 числото „22“ да се замени с „23“;

6. В чл. 23 е необходимо да бъде въведена разпоредба, която да урежда срока на издадената заповед за осигурена безвъзмездна преводаческа услуга по чл. 21, ал. 2, по аналогия на чл. 23, ал. 3, която е относима само за подкрепата по чл. 21, ал. 1, с оглед недопускане на правен вакуум и яснота при правоприлагането;

7. В чл. 26, ал. 2 думата „Минималният“ да се замени с „Максималният“;

8. Счита за необходимо и целесъобразно условията и реда за осигуряване на безвъзмездна преводаческа услуга по чл. 21, ал. 4, да се определят с наредба на министъра на вътрешните работи и министъра на здравеопазването. Разпоредбата на чл. 26, ал. 3 не кореспондира с областта на функционална компетентност на министъра на труда и социалната политика като едноличен орган на изпълнителната власт.

Настоявам бележките да бъдат отразени в проекта на акт, с цел прецизност на въведените норми и създаване на реална възможност за тяхното прилагане от органите за социално подпомагане.“

Г-жа Десислава Ахладова – МП принципно подкрепя проекта на Закон за българския жестов език, като прави следните предложения:

„1. В параграфите 2, 3, 5 и 6 от преходните и заключителни разпоредби на проекта на Закон за българския жестов език, регламентирани изменения и допълнения в Административнопроцесуалния кодекс, Гражданския процесуален кодекс, Наказателния кодекс, Закона за радиото и телевизията, да се добавят броят и годината, в които са обнародвани и последните изменения и допълнения на цитираните закони в съответствие с чл. 49 от Указ № 883 от 1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове (обн. ДВ, бр. 39 от 1974 г.), както следва:

➤ В § 2 относно Административнопроцесуалния кодекс да се добави бр. 44 от 2020 г.;

➤ В § 3 думите „Гражданскопроцесуалния кодекс“ да се заменят с „Гражданския процесуален кодекс“, като се добавят и броя и годината, в който е обнародвано последното изменение и допълнение - бр. 68 от 2020 г.;

➤ В § 5 относно Наказателния кодекс да се добавят бр. 13, 23 и 28 от 2020 г.

➤ В § 6 относно Закона за радиото и телевизията да се добави и бр. 68 от 2020 г.

2. В § 4 думите „Наказателнопроцесуалния кодекс“ да се заменят с „Наказателно-процесуалния кодекс“.

3. В § 2 от преходните и заключителни разпоредби на проекта на Закон за българския жестов език, т. 4, буква „б“ относно чл. 585, думите „ ал. 3“ да се заменят с „ал. 1“, тъй като ал. 3 не съществува.

4. Предвид факта, че с проекта на Закон за българския жестов език се изменят важни процесуални закони и на основание чл. 30, т. 13 от Закона за съдебната власт, предлагам проекта да се изпрати на Висшия съдебен съвет за становище.

5. С оглед факта, че понятието „тълковник“ е уредено и в други закони, като например в Закона за убежището и бежанците (чл. 12 ЗУБ), Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (чл. 125в, ал. 4 и 5 ЗДАНС), Закона за Министерството на вътрешните работи (чл. 106а и чл. 125а ЗМВР), в законопроекта следва да се включат изменения и в тези нормативни актове.“

Г-н Валентин Йовев- МРРБ изразява следната позиция:

„Разбира се разпоредбата на чл. 25 от проекта, която е обща за всички държавни институции и органи на местното самоуправление. Всички тези органи се задължават, съгласно тази разпоредба, да осигуряват превод на български жестов език при заявяване и/или получаване на административно обслужване и при провеждане на мероприятия, организирани от тях, с участие на лица с увреден слух и на сляпо-глухи лица. Съгласно § 8 от проекта условията за това обслужване следва да се осигурят до 31.12.2022 г. Във връзка с това, сме запознали с проекта на Закона за българския жестов език, всички наши дирекции и агенции, които извършват административно обслужване и имат преки контакти с граждани.

Предвид гореизложеното, гласувам „ЗА“ по изпратения проект на Закона за българския жестов език!“

Г-жа Величка Драганова-НАСГБ изрази следното становище:

„Във връзка с провеждането на неprisъствено заседание на Националния съвет за хората с увреждания (НСХУ) в периода от 02.09.2020 г. до 04.09.2020 г. включително, от името на Национална асоциация на сляпо-глухите в България (НАСГБ) гласувам със „За“ проекта Закона за Българския жестов език, като считам, че ще бъдат приети корекциите, пряко касаещи интересите на НАСГБ.“

Г-жа Капка Панайотова-АИКБ изрази следната позиция:

„След консултации с представители на общността на хората с увреден слух смятаме, че предложеният законопроект не отговаря на техните очаквания и не допринася за уреждане на съвременните обществени отношения в тази сфера. Група активисти с увреден слух работят върху предложението за усъвършенстване на документа, поради което – на този етап – гласуваме ПРОТИВ приемането на предложението документ.“

Г-н Анатолий Величков – МО, изразява следното становище по компетентност:

„1. Относно задължението, на държавните институции и органите на местното самоуправление за осигуряване на превод на български жестов език, регламентирано в чл. 25 от законопроекта:

1.1. Регламентираното в чл.25, т.1от законопроекта задължение на държавните институции и органите на местното самоуправление да осигуряват превод на български жестов език при заявяване и/или получаване на административно обслужване от органите на изпълнителната власт и на местното самоуправление следва да отпадне.

Предлагаме, при заявяване и/или ползване на административно обслужване, глухите и сляпо-глухите лица да ползват безвъзмездната преводаческа услуга, предвидена в чл.21, ал.1 от законопроекта, ако те преценят това за необходимо.

Административното обслужване в администрацията се осъществява при спазване на разпоредбите установени в Закона за администрацията, Административнопроцесуалния кодекс, Наредбата за административното обслужване и Хартата на клиента на съответната администрация, като се гарантира:

- равен достъп до административните услуги и до информация за административното обслужване;

- различни форми за достъп до административните услуги и информацията за тях - посещение на място, поща, електронна поща, телефон за предоставяне на информация, факс, интернет и др.

Видно е, че за ползването на административни услуги могат да се изберат различни форми на достъп, според вида на услугата, желанията и възможностите на ползвателя. Следва да се обърне внимание, че процесът по заявяване и ползване на административни услуги в общия случай протича чрез размяна на писмени документи, без да е необходима гласова комуникация.

Така разписаното в проектозакона задължение за държавните институции и органите на местното самоуправление изисква да се назначат поне по двама (за да има взаимозаменяемост при отсъствие на единия) преводачи от и на български жестов език във всяка администрация и община, което ще доведе до раздуване на щатната численост и увеличаване на разходите за администрацията.

1.2. Считаме, че задължението за осигуряване на превод на български жестов език по време на мероприятия, регламентирано в чл.25, т.2 от законопроекта следва да се прецизира, предвид необходимостта от предвидимост и предварителна подготовка от страна на държавните институции и органите на местното самоуправление.

С оглед на горното, предлагаме текстът на чл. 25 от представения проект на Закон за българския жестов език да се измени така:

„Чл. 25. Държавните институции и органите на местното самоуправление са длъжни да осигурят превод на български жестов език при провеждането на мероприятия, организирани от тях и насочени към или с предварително планирано/заявено участие на лица с увреден слух и на сляпо-глухи лица, само когато лицата предварително са поискали такъв.“

2. Следва да се прецизира определеното за „Родител“ в §1, т.8 от Допълнителните разпоредби на законопроекта, тъй като представената дефиниция не съответства на действащото законодателство и поражда неясноти, доколкото в настоящата редакция не е ясно какво се има предвид и как се определят „представителят на детето“ и „лицето, което полага грижи за детето“.

В заключение е необходимо с да се посочи, че следва да се представи задълбочен анализ дали не е възможно, за постигане целите на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания, Закон за ратифициране на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и Плана за действие на Република България за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2015—2020), вместо да се приеме отделен закон, да се използват алтернативни методи, включително чрез изменения и допълнения в действащите закони /например в Закона за висшето образование/ Закона за предучилищното и училищното образование и др./.

С оглед на горното, изразявам вот „въздържал се“ по така предложения текст на проект на Закон за българския жестов език в Националния съвет за хората с увреждания.“

Г-н Красимир Коцев представител на БТПП, СИБ, г-жа Любка Александрова-БАЛИЗ, г-н Георги Георгиев-НАСО, г-н Адриан Стоев-БАД, г-н Павел Савов- БАРИС, г-жа Маринела Кръстева-АРДУС и г-жа Маринела Ангелова – НСРХУ гласуват „Въздържал се“.

Г-н Николай Нинов-СГБ гласува „Въздържал се“ с аргумента, че „Каченият за обществено обсъждане Проект на Закон за българския жестов език не отговаря в пълнота и цялост на очакванията на глухата общност за развитие и уредба на обществените отношения в тази сфера. Ето защо, считаме, че внесенят проект следва да претърпи следните корекции:“. В становището си г- н Нинов прилага проекта на Закона в режим „проследяване на промените“, което е приложение и неразделна част от настоящия протокол.

Г-жа Веска Събева-заместник-председател на НСХУ и председател на АРДЕ и г-н Петър Велчев-СВВП подкрепят становището на СГБ и гласуват „Въздържал се“.

Г-н Васил Долапчиев-ССБ гласува „Въздържал се“ и предлага предложения вариант на нормативния документ да бъде доработен и отново подложен на гласуване.

В срока на провежданото неприсъствено заседание, на основание чл. 6, ал. 2 от Правилника, в качеството на наблюдатели постъпиха писма от Агенцията за социално подпомагане (АСП) и от Комисията за защита от дискриминация (КЗД), както следва:

Г-жа Виктория Тахова-АСП:

„Във връзка с представения в Агенцията за социално подпомагане (АСП) проект на Закон за българския жестов език (ЗБЖЕ) по повод на разглеждането му на заседание на Националния съвет за хората с увреждания, изразявам следното становище по компетентност:

Ангажиментите на АСП в проекта на ЗБЖЕ са разписани в Глава трета - Предоставяне и използване на преводачески услуги от и на Български жестов език. В разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от проекта на ЗБЖЕ е разписано, че „Глухите и сляпо-глухите лица имат право на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език до 120 часа годишен лимит“. В така разписания текст не се конкретизира дали глухите и сляпо-глухите лица, които са деца под 18-годишна възраст имат право на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език. В този контекст е разпоредбата на чл. 22, ал. 2 - „Искането по ал. 1 може да бъде подадено и от член на семейството, при което е настанено по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, глухото или сляпо-глухото дете“, т.е. децата също са ползватели на безвъзмездна преводаческа услуга по реда на чл. 21, ал. 1 от проекта на ЗБЖЕ.

С оглед провежданата политика за намаляване административната тежест за гражданите, в нормата на чл. 22, ал. 4 от проекта на ЗБЖЕ, считаме за необходимо да се посочи текст, съгласно който служителите на дирекции „Социално подпомагане“ да могат да извършват проверки по служебен път чрез регистрите на първичните администратори на данни, в случая - Националната експертна лекарска комисия за актуалните ЕР на ТЕЛК/НЕЛК и Министерство на образованието и науката за удостоверяване на статута на студента или докторанта. В тази връзка предлагаме чл. 22, ал. 4 да придобие следното съдържание: „Предоставянето на преводаческата услуга по ал. 1 и 2 се осигурява въз основа на заявление-декларация по образец, утвърден от

изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане. Служителите на дирекция "Социално подпомагане" извършват проверка по служебен път чрез регистрите на първичните администратори на данни - Националната експертна лекарска комисия и Министерство на образованието и науката".

По отношение на начините на подаване на заявлението-декларация за осигуряване на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език и за прецизиране на текста, предлагаме чл. 22, ал. 5 да придобие следното съдържание: „Документите по ал. 4 се подават в дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на лицето по чл. 21, ал. 1 и ал. 2. Документите може да се подават лично, с писмо с известие за доставяне (обратна разписка) чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път съгласно изискванията на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги“.

В разпоредбата на чл. 23, ал. 1 е посочен образец на протокол за ползване на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език, утвърден от изпълнителния директор на АСП. Считам за уместно същият да бъде приложение към наредбата по чл. 26, ал. 1, тъй като в наредбата ще бъдат посочени условията и реда за отчитането и изплащането на преводаческата услуга.

Изхождайки от обстоятелството, че в нормата на чл. 23, ал. 1 е залегнал текст, съгласно който директорът на дирекция „Социално подпомагане“ или оправомощено от него длъжностно лице издава заповед за осигуряване или за отказ от осигуряване на преводаческата услуга по чл. 22, ал. 1 и 2, считам за необходимо да се синхронизира текста в чл. 26, ал. 1 със следното съдържание: „Условията и редът за отпускане, отказване, отчитане и изплащане на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език по чл. 21, ал. 1 и 2, се определят с наредба на министъра на труда и социалната политика“.

По смисъла на проекта на ЗБЖЕ в § 1 в т. 1 и т. 2 от допълнителните разпоредби е определено, че „глухо лице е лице със слухова загуба, което е естествен носител и/или ползвател на българския жестов език“, а „сляпо-глухо лице е лице, което е едновременно със слухова и зрителна загуба и е ползвател на българския жестов език или на други системи на комуникация според специфика на неговото нарушение“, но в законопроекта не е упоменато кой и по какъв начин установява, че тази категория лица са ползватели на българския жестов език. В тази връзка предлагаме към заявлението глухото или сляпо-глухото лице да приложи копие на документ, удостоверяващ, че владее жестов език. Възниква въпроса за контрола при осигуряването на преводаческата услуга - същата се заявява в дирекция „Социално подпомагане“ чрез подаване на заявление-декларация и прилагане на медицински документи и ЕР на ТЕЛК/НЕЛК, в които се удостоверява медицинския статус на глухото или сляпо-глухото лице.“

КЗД нямат становище по същество, считат че указания срок е недостатъчен за организацията и провеждането на заседание на деветчленния състав на Комисията, респективно за гласуване и изпращане на становище.

На основание чл. 13, ал. 1, т. 4 и т. 5 от Правилника, в резултат на проведеното гласуване, изброените гласове на всяка организация и институция - „за“ и поименно „против“ и „въздържал се“ са както следва:

ЗА – 35 членове на Националния съвет за хората с увреждания.

ПРОТИВ – 1 член на Съвета (К. Панайотова-АИКБ)

ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ – 13 членове на Съвета (А. Величков – МО; К. Коцев представител на БТПП и СИБ; В. Събева-АРДЕ; В. Долапчиев-ССБ; Л. Александрова-БАЛИЗ; М.

Кръстева-АРДУС, Г. Георгиев-НАСО; П. Савов-БАРИС; П. Велчев-СВВП; А. Стоев-БАД; Н. Нинев-СГБ и М. Ангелова – НСХУ)

РЕШЕНИЕ № 1

Националният съвет за хората с увреждания подкрепя проекта на Закона за българския жестов език.

Съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 4 от Правилника, материалите се считат за съгласувани без бележки, когато в посочения срок за провеждане на неприсъственото заседание не е получено становище.

В рамките на периода на неприсъственото заседание постъпи становище от Сдружение „Асоциация на родителите на деца с нарушено зрение“, което не е от името на определения за член на НСХУ или упълномощено лице, съгласно регламента по чл. 9, ал. 2 и ал. 4 от Правилника.

Всички получени становища са неразделна част от настоящия протокол.

**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НСХУ**

(Томислав Дончев)